

Komunikat prasowy

Luksemburg, 21 czerwca 2021 r.

Wydatki UE na sektor rolniczy nie spowodowały, że rolnictwo stało się bardziej przyjazne dla środowiska

Unijne dofinansowanie na rzecz rolnictwa przeznaczone na działania w dziedzinie klimatu nie przyczyniło się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych pochodzących z rolnictwa – wynika z nowego sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Na przeciwdziałanie zmianie klimatu przeznaczono wprawdzie ponad jedną czwartą łącznych wydatków UE na rzecz rolnictwa na okres programowania 2014–2020 (tj. ponad 100 mld euro), lecz poziom emisji gazów cieplarnianych pochodzących z tego sektora nie zmalał od 2010 r. Dzieje się tak dlatego, że większość środków finansowanych w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) ma niewielki potencjał łagodzenia zmiany klimatu, a WPR nie oferuje zachęt do stosowania skutecznych praktyk przyjaznych dla klimatu.

– UE odgrywa kluczową rolę w łagodzeniu zmiany klimatu w sektorze rolnym, ponieważ ustanawia normy środowiskowe i współfinansuje większość wydatków państw członkowskich na rolnictwo – powiedział Viorel Ștefan, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie. – Trybunał liczy na to, że jego ustalenia będą przydatne w kontekście celu UE polegającego na osiągnięciu przez nią neutralności klimatycznej do 2050 r. Nowa wspólna polityka rolna powinna w większym stopniu koncentrować się na redukcji emisji pochodzących z rolnictwa. Należy również zadbać o lepszą rozliczalność i przejrzystość, jeśli chodzi o wkład WPR w łagodzenie zmiany klimatu.

Kontrolerzy zbadali, czy w ramach WPR w okresie programowania 2014–2020 wspierano praktyki łagodzące zmianę klimatu, które mają potencjał, by zmniejszyć emisje gazów cieplarnianych pochodzące z trzech kluczowych źródeł: hodowli zwierząt gospodarskich, nawozów chemicznych i nawozu naturalnego oraz użytkowania gruntów (gruntów uprawnych i użytków zielonych).

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Przeanalizowali również, czy w okresie 2014–2020 w ramach WPR oferowano lepsze zachęty do stosowania skutecznych praktyk łagodzących niż w okresie 2007–2013.

Emisje, których źródło stanowi hodowla zwierząt gospodarskich, stanowią około połowę emisji z rolnictwa, a ich poziom nie zmalał od 2010 r. Są one bezpośrednio związane z wielkością stada zwierząt gospodarskich, a dwie trzecie z nich pochodzi od bydła. Udział emisji przypadających na hodowlę zwierząt gospodarskich jest jeszcze większy, jeśli weźmie się pod uwagę emisje pochodzące z produkcji paszy dla zwierząt (w tym z przywozów). W ramach WPR nie dąży się jednak do ograniczenia pogłowia zwierząt gospodarskich ani nie stwarza zachęt do zmniejszenia ich liczby. Środki rynkowe WPR obejmują promocję produktów pochodzenia zwierzęcego, których konsumpcja nie zmniejszyła się od 2014 r. Przyczynia się to do utrzymania dotychczasowych poziomów emisji gazów cieplarnianych, a nie do ich ograniczenia.

Emisje z nawozów chemicznych i nawozu naturalnego, stanowiące prawie jedną trzecią emisji z rolnictwa, wzrosły w latach 2010–2018. W ramach WPR wsparcie przeznaczano na praktyki, które mogą ograniczyć stosowanie nawozów, takie jak rolnictwo ekologiczne i uprawa roślin strączkowych. Według kontrolerów jednak oddziaływanie tych praktyk na emisje gazów cieplarnianych nie jest jasne. Niewielkie środki finansowe przeznaczano natomiast na praktyki, co do których można wykazać, że są bardziej skuteczne, takie jak metody stosowane w rolnictwie precyzyjnym, pozwalające na dostosowanie wykorzystania nawozów do potrzeb roślin uprawnych.

WPR wspiera praktyki nieprzyjazne dla klimatu, przykładowo poprzez wypłaty środków dla rolników uprawiających osuszone torfowiska, które stanowią mniej niż 2% gruntów rolnych UE, lecz emitują 20% gazów cieplarnianych pochodzących z rolnictwa w UE. Do odtwarzania tych torfowisk można było wprawdzie wykorzystywać środki finansowe na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, lecz rzadko to robiono. Wsparcie w ramach WPR na okres programowania 2014–2020 na działania przyczyniające się do sekwestracji dwutlenku węgla, takie jak zalesianie, agroleśnictwo i przekształcanie gruntów ornych w użytki zielone, nie wzrosło w porównaniu z okresem 2007–2013. W prawie UE nie stosuje się obecnie zasady „zanieczyszczający płaci” do emisji gazów cieplarnianych pochodzących z rolnictwa.

Kontrolerzy odnotowali też, że zasady wzajemnej zgodności i działania dotyczące rozwoju obszarów wiejskich niewiele się zmieniły w porównaniu z poprzednim okresem programowania pomimo większych ambicji UE związanych z klimatem. Chociaż program zazieleniania miał poprawić efektywność środowiskową WPR, nie zachęcił on rolników do podejmowania skutecznych praktyk przyjaznych dla klimatu, a jego oddziaływanie na klimat było znikome.

Informacje ogólne

Produkcja żywności jest źródłem 26% światowych emisji gazów cieplarnianych, a przeważająca część tych emisji pochodzi z rolnictwa – w szczególności z produkcji zwierzęcej.

Obecnie na szczeblu unijnym trwają negocjacje dotyczące wspólnej polityki rolnej UE na okres programowania 2021–2027, w ramach której dostępne będą środki w wysokości około 387 mld euro. Po uzgodnieniu nowych zasad państwa członkowskie przystąpią do ich wdrożenia za pomocą planów strategicznych WPR, opracowywanych na poziomie krajowym i monitorowanych przez Komisję Europejską. Na podstawie obecnie obowiązujących zasad każde państwo członkowskie samo decyduje o tym, czy jego sektor rolny będzie przyczyniać się do ograniczenia poziomów emisji pochodzących z rolnictwa.

Sprawozdanie specjalne nr 16/2021 pt. „Wspólna polityka rolna i klimat – przeznaczenie na WPR połowy wydatków UE na rzecz klimatu nie zmniejszyło emisji z gospodarstw rolnych” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu).

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502